

Vzorové príklady programových štruktúr

Školiaci materiál

Základné údaje

Subjekt	<i>Unín</i>
Typ subjektu	<i>Obec</i>
Okres	<i>Skalica</i>
Kraj	<i>Trnavský</i>
Počet obyvateľov	<i>1 175</i>

Obsah

Základné údaje	2
Úvod.....	4
Teoretické východiská	5
Reálny príklad	17
Terminológia	23
Zdroje informácií.....	28
Súvisiace školiace materiály	29

Úvod

Školiaci materiál **Vzorové príklady programových štruktúr** (ďalej len „školiaci materiál“) je výstupom projektu *Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy*.

Školiaci materiál vychádza z oficiálnych dokumentov Ministerstva financií SR, ktoré definujú regulačný a metodologický rámec pre programové rozpočtovanie na úrovni územnej samosprávy¹.

Cieľom školiaceho materiálu je:

- ✓ Presentovať vzory potenciálnych programových štruktúr obce Unín.

Školiaci materiál je určený:

- ✓ Zamestnancom obce /ObÚ Unín a zamestnancom príspevkovej organizácie zriadenej obcou Unín.
- ✓ Voleným zástupcom v obci Unín.
- ✓ Predstaviteľom nevládných a záujmových organizácií a obyvateľom, ktorí sa zaujímajú o to, akým spôsobom obec Unín používa verejné zdroje.

¹ Oficiálne dokumenty sú dostupné na internetovej stránke Ministerstva financií SR: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=6487>.

Teoretické východiská

Čo je to programová štruktúra

- ✓ Programová štruktúra je **logická, hierarchicky usporiadaná konštrukcia**, ktorá je účelne vytváraná vo vzťahu k zámerom a cieľom subjektu samosprávy.
- ✓ Programovú štruktúru vo všeobecnosti tvoria **programy, podprogramy a prvky (projekty)**.
- ✓ Konkrétny (modelový) príklad potenciálnej programovej štruktúry obce Unín sa nachádza v **kapitole Reálny príklad**.

Čo je to program

- ✓ Program je súhrn/**skupina** navzájom **súvisiacich aktivít** (prác, činností, dodávok) vykonávaných na **splnenie** definovaných **cieľov** a **zámerov**.
- ✓ Program môžeme obrazne považovať za „**mini rozpočet**“ istej **kompetenčnej oblasti**, ktorú vykonáva subjekt samosprávy.
- ✓ Program môže byť časovo ohraničený a časovo neohraničený:
 - časovo ohraničený program má určený počiatočný a koncový dátum realizácie, obsahuje všetky úrovne štruktúry programu časovo ohraničené.
 - časovo neohraničený program nemá určený rok skončenia, môže mať podprogramy, projekty a prvky časovo ohraničené. Ak niektorá z týchto úrovní je časovo ohraničená, potom všetky úrovne pod ňou sú časovo ohraničené.
- ✓ Program sa vo všeobecnosti delí na (obsahuje) podprogramy, prvky a/alebo projekty (ďalej len „časti programu“).
- ✓ Každý program obsahuje zámery, ciele a merateľné ukazovatele².
- ✓ Každý program má priradený stručný, výstižný názov.

² Používa sa aj synonymum ukazovatele výkonnosti.

- ✓ **Praktický a konkrétny manuál pre tvorbu programových štruktúr na úrovni miestnej a regionálnej územnej samosprávy** definuje vzory programových štruktúr **na úrovni programov** pre obce a pre vyššie územné celky, ktoré boli navrhnuté na základe kompetenčného rámca, daného napríklad zákonmi č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov a mnohými ďalšími súvisiacimi predpismi, definujúcimi činnosť subjektov samosprávy. Tieto vzory sú nasledovné:

Návrh programovej štruktúry pre obce a mestá na úrovni programov

Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola

Program 2: Propagácia a marketing

Program 3: Interné služby

Program 4: Služby občanom

Program 5: Bezpečnosť

Program 6: Odpadové hospodárstvo

Program 7: Komunikácie

Program 8: Doprava

Program 9: Vzdelávanie

Program 10: Šport

Program 11: Kultúra

Program 12: Prostredie pre život

Program 13: Sociálne služby

Program 14: Administratíva

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych programov obce Unín.

V prípade Obce Unín môžeme definovať nasledujúce alternatívy potenciálnych programov:

PŠ Alternatíva 1:

Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola

Program 2: Propagácia a marketing

Program 3: Interné služby

Program 4: Služby občanom

Program 5: Bezpečnosť

Program 6: Odpadové hospodárstvo

Program 7: Komunikácie

Program 8: Vzdelávanie

Program 9: Šport

Program 10: Kultúra

Program 11: Prostredie pre život

Program 12: Sociálne služby

Program 13: Bývanie

Program 14: Podnikanie

PŠ Alternatíva 2:

Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola

Program 2: Propagácia a marketing

Program 3: Interné služby

Program 4: Služby občanom

Program 5: Bezpečnosť

Program 6: Odpadové hospodárstvo

Program 7: Komunikácie

Program 8: Vzdelávanie

Program 9: Šport

Program 10: Kultúra

Program 11: Prostredie pre život

Program 12: Sociálne služby

Program 13: Bývanie

Navrhované alternatívy programových štruktúr sa líšia zaradením, respektíve nezaradením samostatného **Programu Podnikanie** do programovej štruktúry obce (program môže obsahovať výdavky na obecnú pálenicu).

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *programu*.
2. Pokúste sa vysvetliť, aký je rozdiel medzi časovo ohraničeným a časovo neohraničeným *programom*.
3. Pokúste sa vysvetliť, ako sa vo všeobecnosti delia *programy*.
4. Pokúste sa vymenovať niektoré *programy*, ktoré môžu byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu vašej obce.

Čo je to podprogram

- ✓ Podprogram je **ucelená časť programu**, ktorá obsahuje vzájomne súvisiace aktivity.
- ✓ Podprogram teda môžeme považujeme za štruktúru, ktorá **zvyšuje transparentnosť programu** a **špecifikuje súvisiace tematické a výdavkové skupiny programu**.
- ✓ Podprogram vo všeobecnosti tvoria prvky a/alebo projekty.
- ✓ Každý podprogram má priradený stručný, výstižný názov.

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych podprogramov obce Unín.

V prípade Obce Unín môžeme v rámci **Programu Odpadové hospodárstvo** definovať nasledujúce potenciálne podprogramy:

PŠ Alternatíva 1/1:

Program 6: Odpadové hospodárstvo

Podprogram 7.1: Zber a odvoz komunálneho odpadu

Podprogram 7.2: Recyklácia odpadu

Podprogram 7.3: Zberný dvor komunálneho odpadu (likvidácia odpadu)

Podprogram 7.4: Dažďová kanalizácia

Alternatíva 1/2:

Program 6: Odpadové hospodárstvo

Podprogram 7.1: Zber a odvoz komunálneho odpadu

Podprogram 7.2: Recyklácia odpadu

Podprogram 7.3: Zberný dvor komunálneho odpadu (likvidácia odpadu)

Navrhované alternatívy sa líšia vytvorením, resp. nevytvorením samostatného **Podprogramu Dažďová kanalizácia** (hypotetický názov), ktorý môže byť aj súčasťou **Programu Prostredie pre život**.

V rámci **Programu Komunikácie** môžeme alternatívne definovať nasledujúce podprogramy:

PŠ Alternatíva 2/1:

Program 7: Komunikácie

Podprogram 7.1: Bežné opravy a udržovanie

Podprogram 7.2: Zimná údržba pozemných komunikácií

Podprogram 7.3: Rekonštrukcie a modernizácie pozemných komunikácií

Podprogram 7.4: Výstavba nových pozemných komunikácií

PŠ Alternatíva 2/2:

Program 7: Komunikácie

Podprogram 7.1: Bežné opravy a celoročné udržovanie

Podprogram 7.2: Rekonštrukcie a modernizácie pozemných komunikácií

Podprogram 7.3: Výstavba nových pozemných komunikácií

Navrhované alternatívy sa líšia vytvorením, resp. nevytvorením samostatného

Podprogramu zimná údržba pozemných komunikácií.

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *podprogramu*.
2. Pokúste sa vymenovať niektoré *podprogramy*, ktoré môžu byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu vašej obce.

Čo je to prvok

- ✓ Prvok je **časovo neohraničená bežná aktivita**/aktivity, ktorá „produkuje“ (v rámci ktorej sa produkuje) tovar alebo službu.
- ✓ Každý prvok má priradený stručný, výstižný názov.

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych prvkov obce Unín.

V prípade Obce Unín môžeme definovať napríklad nasledujúce potenciálne prvky:

Podprogram 1.2: Finančný manažment obce

Prvok 1.2.1: Dane a poplatky

Prvok 1.2.2: Rozpočet

Prvok 1.2.3: Účtovníctvo

Prvok 1.2.4: Členstvo obce - profesijné združenie

Prvok 1.2.5: Rating

Podprogram 1.4: Kontrolný mechanizmus obce

Prvok 1.4.1: Kontrolór obce

Prvok 1.4.2: Audit

Podprogram 3.5: Systém vzdelávanie zamestnancov

Prvok 3.5.1 : Školenia, semináre, kurzy

Prvok 3.5.2 : Odborná literatúra

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *prvku*.
2. Pokúste sa vymenovať niektoré *prvky*, ktoré môžu byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu vašej obce.

Čo je to projekt

- ✓ Projekt je **časovo ohraničená aktivita**, ktorá produkuje špecifický tovar alebo službu.
- ✓ Projekt a prvok sú z hľadiska významu rovnocenné časti podprogramu a sú súhrnom aktivít, ktoré je možné na základe ich zamerania zoskupiť do podprogramu.
- ✓ Každý projekt má priradený stručný, výstižný názov.

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych projektov obce Unín.

V prípade obce Unín môžeme (by bolo možné) definovať nasledujúce potenciálne projekty:

Program 7: Komunikácie

Podprogram 7.2: Rekonštrukcie a modernizácie pozemných komunikácií

Projekt 7.2.1: Vyporiadanie pozemkov pod cestami k pálenici

Projekt 7.2.2: Rekonštrukcia mosta

Podprogram 7.3: Výstavba nových pozemných komunikácií

Projekt 7.3.1: Vyporiadanie pozemkov pod komunikácie

Projekt 7.3.2: Výstavba komunikácií

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

Poznámka k projektom v **Programe Komunikácie**:

Aktivity uvedené pod číslom 7.2.1, 7.2.2, 7.3.1, 7.3.2 sú projektmi len za striktného predpokladu, že sa realizujú ojedinele a bez kontinuity, teda sú časovo terminované.

Program 13: Bývanie

Podprogram 13.2: Modernizácie a rekonštrukcia - obecné byty

Projekt 13.2.1: Výmena okien v nájomných bytoch

Podprogram 13.3: Výstavba nájomných obecných bytov

Projekt 13.3.1: Výstavba 12 bytových jednotiek

Poznámka k projektom v **Programe Bývanie**:

Výstavba 12 b.j. uvedená ako projekt pod číslom 13.3.1 je projektom len za predpokladu, že sa výstavba bytov realizuje jednorazovo, neopakovane, je časovo terminovaná.

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *projektu*.
2. Pokúste sa vysvetliť rozdiel medzi *prvkom* a *projektom*.
3. Pokúste sa vymenovať niektoré *projekty*, ktoré by mohli byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu vašej obce.

Reálny príklad

Táto kapitola prezentuje reálny príklad potenciálnej programovej štruktúry Obce Unín s možnými variantmi zohľadňujúcimi rôzny prístup vnútorného členenia programu na jeho ďalšie časti, existujúce kompetencie Obce Unín a skutočné realizované aktivity v rámci kompetenčných rámcov.

Alternatíva 1

Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola

Podprogram 1.1: Výkonný manažment obce

Podprogram 1.2: Finančný manažment obce

Podprogram 1.3: Členstvo obce v profesijných združeniach

Podprogram 1.4: Plánovanie obce

Podprogram 1.5: Kontrolný mechanizmus obce

Program 2: Propagácia a marketing

Podprogram 2.1: Propagácia, reklama, inzercia

Podprogram 2.2: Členstvo obce v združeniach miest a obcí

Podprogram 2.3: Printové a elektronické médiá

Program 3: Interné služby

Podprogram 3.1: Činnosť volených riadiacich orgánov obce

Podprogram 3.2: Majetok obce

Podprogram 3.3: Systém vzdelávania zamestnancov

Podprogram 3.4: Osobná autodoprava

Program 4: Služby občanom

Podprogram 4.1: Matrika

Podprogram 4.2: Stavebná agenda

Podprogram 4.3: Iné služby obce občanom

Program 5: Bezpečnosť

Podprogram 5.1: Ochrana pred požiarmi

Podprogram 5.2: Civilná ochrana

Program 6: Odpadové hospodárstvo

Podprogram 6.1: Zber a odvoz komunálneho odpadu

Podprogram 6.2: Recyklácia odpadu

Program 7: Komunikácie

Podprogram 7.1: Bežné opravy a celoročná údržba pozemných komunikácií

Podprogram 7.2: Rekonštrukcie a modernizácie pozemných komunikácií

Program 8: Vzdelávanie

Podprogram 8.1: Základná škola

Podprogram 8.2: Materská škola

Podprogram 8.3: Jedáleň ZŠ s MŠ

Podprogram 8.4 : Podpora vzdelávania

Program 9: Šport

Podprogram 9.1: Športoviská

Podprogram 9.2: Grantová podpora športových klubov

Podprogram 9.3: Grantová podpora športových aktivít

Program 10: Kultúra

Podprogram 10.1: Knižnica

Podprogram 10.2: Kultúrny dom

Podprogram 10.3: Kultúrne aktivity

Program 11: Prostredie pre život

Podprogram 11.1: Verejné priestranstvá

Podprogram 11.2: Dažďová kanalizácia

Podprogram 11.3: Vodovody

Podprogram 11.4: Verejné osvetlenie

Program 13: Sociálne služby

Podprogram 13.1: Domov sociálnych služieb

Podprogram 13.2: Opatrovateľská starostlivosť v domácnosti

Podprogram 13.3: Príspevky v hmotnej núdzi

Podprogram 13.4: Služby seniorom

Program 14: Bývanie

Podprogram 14.1: Nájomné obecné byty

Podprogram 14.2: Podpora bývania v obci

Program 15: Podnikanie

Podprogram 15.1: Obecná pálenica

Alternatíva 2

Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola

Podprogram 1.1: Riadenie obce

Podprogram 1.2: Členstvo obce v profesijných združeniach

Podprogram 1.3: Plánovanie obce

Podprogram 1.4: Kontrolný mechanizmus obce

Program 2: Propagácia a marketing

Podprogram 2.1: Propagácia, reklama, inzercia

Podprogram 2.2: Členstvo obce v združeniach miest a obcí

Podprogram 2.3: Printové a elektronické médiá

Prvok 2.3.1: Unínsky občasník

Prvok 2.3.2: Kronika obce

Prvok 2.3.3: Web stránka obce

Program 3: Interné služby

Podprogram 3.1: Činnosť volených riadiacich orgánov obce

Podprogram 3.2: Majetok obce

Prvok 3.2.1: Nehnutel'ný majetok

Prvok 3.2.2: Hnutel'ný majetok

Podprogram 3.3: Systém vzdelávania zamestnancov

Prvok 3.3.1 : Školenia, semináre, kurzy

Prvok 3.3.2 : Odborná literatúra

Podprogram 3.4: Osobná autodoprava

Program 4: Služby občanom

Podprogram 4.1: Matrika

Podprogram 4.2: Stavebná agenda

Podprogram 4.3: Iné služby obce občanom

Program 5: Bezpečnosť

Podprogram 5.1: Ochrana pred požiarmi

Podprogram 5.2: Civilná ochrana

Podprogram 5.3: Verejné osvetlenie

Program 6: Odpadové hospodárstvo

Program 7: Komunikácie³

Podprogram 7.1: Bežné opravy a celoročná údržba pozemných komunikácií

Podprogram 7.2: Rekonštrukcie a modernizácie pozemných komunikácií

Projekt 7.2.1: Vyporiadanie pozemkov pod cestou k pálenici

Projekt 7.2.2 Rekonštrukcia cestného mosta

Podprogram 7.3: Výstavba nových pozemných komunikácií

Projekt 7.3.1: Vyporiadanie pozemkov pod komunikácie

Projekt 7.3.2: Výstavba komunikácií

Program 8: Vzdelávanie

Podprogram 8.1: Základná škola

Podprogram 8.2: Materská škola

Podprogram 8.3: Jedáleň ZŠ s MŠ

Podprogram 8.4 : Podpora vzdelávania

Prvok 8.4.1 Preprava žiakov (dopravné)

Prvok 8.4.2 Mimoškolské vzdelávacie aktivity

Prvok 8.4.3 Dávky sociálnej pomoci

Program 9: Šport

Podprogram 9.1: Športoviská

Podprogram 9.2: Grantový systém podpory športových klubov

Prvok 9.2.1: Kolektívne športy

³ Aktivity uvedené pod číslom 7.2.1, 7.2.2, 7.3.1, 7.3.2 sú projektmi len za predpokladu, že sa realizujú ojedinele a bez kontinuity a sú časovo terminované.

Prvok 9.2.2: Individuálne športy

Podprogram 9.3: Grantová podpora športových aktivít

Program 10: Kultúra

Podprogram 10.1: Knižnica

Podprogram 10.2: Kultúrny dom

Podprogram 10.3: Kultúrne aktivity

Prvok 10.3.1: Spevácky súbor

Prvok 10.3.2: Unínske samohyby

Program 11: Prostredie pre život

Podprogram 11.1: Verejné priestranstvá

Podprogram 11.2: Dažďová kanalizácia

Podprogram 11.3: Vodovody

Program 13: Sociálne služby

Podprogram 13.1: Domov sociálnych služieb

Podprogram 13.2: Opatrovateľská starostlivosť v domácnosti

Podprogram 13.3: Príspevky v hmotnej núdzi

Podprogram 13.4: Služby seniorom

Prvok 13.4.1: Klub dôchodcov

Prvok 13.4.2: Akcie pre dôchodcov

Program 14: Bývanie

Podprogram 14.1: Nájomné obecné byty

Prvok 14.1.1: Správa a prenájom nájomných bytov

Projekt 14.1.2: Výmena okien v nájomných bytoch

Projekt 14.1.3: Výstavba 12 bytových jednotiek

Podprogram 14.2: Podpora bývania v obci

Program 15: Podnikanie

Podprogram 15.1: Obecná pálenica

Terminológia

Programové rozpočtovanie

Programové rozpočtovanie je systém založený na plánovaní úloh a aktivít subjektov samosprávy v nadväznosti na ich priority a alokovanie disponibilných rozpočtových zdrojov do programov, s dôrazom na výsledky a efektívnosť vynakladania rozpočtových prostriedkov. Inými slovami, programové rozpočtovanie je systém plánovania, rozpočtovania a hodnotenia, ktorý kladie dôraz na vzťah medzi verejnými rozpočtovými zdrojmi (rozpočet samosprávy) a očakávanými (plánovanými) výstupmi a výsledkami realizovaných činností, ktoré sú financované z rozpočtu subjektu samosprávy. Ako synonymá sa veľmi často používajú pojmy rozpočtovanie orientované na ciele alebo rozpočtovanie orientované na výkonnosť.

Rozpočet zostavený v programovej štruktúre

Rozpočet zostavený v programovej štruktúre (ďalej len „programový rozpočet“) je rozpočet, ktorý alokuje (rozdeľuje) výdavky rozpočtu do jednotlivých programov a jeho častí. Programový rozpočet kladie dôraz na prezentáciu plánovaných a dosahovaných výstupov a výsledkov.

Programová štruktúra (rozpočtu)

Je logická, hierarchicky usporiadaná konštrukcia, ktorá je účelne vytváraná vo vzťahu k zámerom a cieľom subjektu samosprávy. Programovú štruktúru vo všeobecnosti tvoria programy, podprogramy a prvky (projekty).

Program

Je súhrn/skupina navzájom súvisiacich aktivít (prác, činností, dodávok) vykonávaných na splnenie definovaných cieľov a zámerov. Program môžeme obrazne považovať za „mini rozpočet“ istej kompetenčnej oblasti, ktorú vykonáva subjekt samosprávy (napríklad

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

Vzdelávanie, Doprava, Šport a pod). Program môže byť časovo ohraničený a časovo neohraničený:

- časovo ohraničený program má určený počiatočný a koncový dátum realizácie, obsahuje všetky úrovne štruktúry programu časovo ohraničené.
- časovo neohraničený program nemá určený rok skončenia, môže mať podprogramy, projekty a prvky časovo ohraničené. Ak niektorá z týchto úrovní je časovo ohraničená, potom všetky úrovne pod ňou sú časovo ohraničené.

Program sa vo všeobecnosti delí na (obsahuje) podprogramy, prvky a/alebo projekty (ďalej len „časti programu“). Každý program obsahuje zámery, ciele a merateľné ukazovatele⁴. Každý program má priradený stručný, výstižný názov.

Podprogram

Je ucelená časť programu, ktorá obsahuje vzájomne súvisiace aktivity (napríklad v rámci Programu vzdelávanie môže byť Podprogram materské školy a Podprogram základné školy). Podprogram teda môžeme považovať za štruktúru, ktorá zvyšuje transparentnosť programu a špecifikuje súvisiace tematické a výdavkové skupiny programu. Podprogram vo všeobecnosti tvoria prvky a/alebo projekty. Každý podprogram má priradený stručný, výstižný názov.

Prvok

Prvok je časovo neohraničená bežná aktivita/aktivity, ktorá „produkuje“ (v rámci ktorej sa produkuje) tovar alebo službu (napríklad v rámci Programu vzdelávanie môže byť Podprogram základné školy a v rámci neho Prvok základná škola so zameraním na informačné technológie a Prvok základná škola so zameraním na cudzie jazyky). Každý prvok má priradený stručný, výstižný názov.

Projekt

Projekt je časovo ohraničená aktivita, ktorá produkuje špecifický tovar alebo službu. Projekt a prvok sú z hľadiska významu rovnocenné časti podprogramu a sú súhrnom aktivít, ktoré je možné na základe ich zamerania zoskupiť do podprogramu. Každý projekt má priradený stručný, výstižný názov.

⁴ Používa sa aj synonymum ukazovatele výkonnosti.

Vízia

Vízia prezentuje predstavu o ideálnom stave samosprávy, resp. ideálnom stave jej fungovania.

Poslanie

Poslanie prezentuje zmysel existencie samosprávy (čo robí, prečo a pre koho).

Zámer

Zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok/dopad dlhodobého plnenia príslušných cieľov (budúci stav, ktorý chceme v konečnom dôsledku dosiahnuť realizáciou programu/jeho časti a plnením príslušných cieľov v rámci programu/jeho častí).

Cieľ

Cieľ je forma na vyjadrenie výstupu alebo výsledku, prostredníctvom ktorého sa dosahuje (ktorý prispieva k) plnenie zámeru. Existujú:

- výstupové ciele (výstupovo orientované ciele) - vyjadrujú konkrétne výstupy, tzn. tovary a služby produkované subjektom samosprávy;
- krátkodobé výsledkové ciele (výsledkovo orientovaný cieľ) - vyjadrujú okamžité výsledky, ktoré sa prejavia po relatívne krátkom čase (približne do, resp. okolo 1 roka) ako priamy efekt pôsobenia výstupov;
- strednodobé výsledkové ciele (výsledkovo orientovaný cieľ) - vyjadrujú výsledky, ktoré sa majú dosiahnuť za obdobie dlhšie ako jeden rok.

Výstup

Výstupy sú tovary a služby produkované samosprávou. V programovom rozpočte sú definované výstupovo orientovanými cieľmi a ukazovateľmi výstupu, napríklad: služba - hliadkovanie zabezpečované mestskou políciou (počet hliadok mestskej polície); služba - zabezpečovanie výučby na základnej škole (počet žiakov základnej školy); služba - oprava miestnych komunikácií (dĺžka opravených ciest za rok) služba - organizovanie kultúrnych podujatí (počet zorganizovaných predstavení); služba - starostlivosť o seniorov alebo

zdravotne postihnutých (počet umiestnených pacientov v dome sociálnych služieb), služba - zabezpečovanie verejného osvetlenia (počet prevádzkovaných svetelných bodov) a pod.

Výsledok

Výsledky sú spoločensko-ekonomické zmeny spôsobené plnením programov, ktoré sú dosahované v strednodobom a krátkodobom rámci. V programovom rozpočte sú definované výsledkovo orientovanými cieľmi a ukazovateľmi výsledku, napríklad: zvýšenie návštevnosti knižnice školopovinnými deťmi (zmena oproti minulosti), zníženie (výskytu) protispoločenskej činnosti/zvýšenie bezpečnosti, zníženie dopravnej nehodovosti, zvýšenie spokojnosti obyvateľov so službami klientskeho centra, pokles zadlženosti mesta per capita a pod.

Merateľný ukazovateľ

Merateľný ukazovateľ je nástroj na monitorovanie a hodnotenie plnenia cieľa, resp. nástroj, prostredníctvom ktorého meriame pokrok pri plnení cieľa.

Monitorovanie

Monitorovanie je systematický proces zberu, triedenia a uchovávanía relevantných informácií o vecnom a finančnom plnení programov. Údaje získané monitorovaním sa využívajú pri monitorovaní výkonnosti. Monitorovanie výkonnosti je priebežné sledovanie plnenia cieľov a merateľných ukazovateľov programu počas celého obdobia jeho realizácie. Pre potreby manuálu sa monitorovanie výkonnosti bude nazývať monitorovanie. Výsledky monitorovania sa prezentujú v monitorovacej správe.

Hodnotenie

Hodnotenie je systematická a analytická činnosť, ktorá na základe analýzy kritérií relevantnosti, účinnosti, efektívnosti/hospodárnosti, a prípadne aj užitočnosti/dopadu či stability/udržateľnosti, poskytuje spoľahlivé závery o výstupoch, výsledkoch, dôsledkoch a celkových účinkoch programu, pričom:

- Relevantnosť – je posúdenie vzájomnej súvislosti priorít samosprávy, zámerov a cieľov programov.

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

- Účinnosť – je hodnotenie miery dosiahnutia cieľov programu, širších plánovaných aj neplánovaných prínosov a pozitívnych a negatívnych vplyvov realizácie programu.
- Efektívnosť a hospodárnosť – je posúdenie efektívnosti vstupov k dosiahnutým výstupom. Posúdenie, či za rovnaké vstupy bolo možné získať vyššie výstupy alebo či bolo možné za nižšie vstupy dosiahnuť rovnaké výstupy.
- Užitočnosť a dopad – je porovnanie plánovaného, resp. dosiahnutého vplyvu cieľov programu s potrebami cieľovej skupiny.
- Stabilita a udržateľnosť – je posúdenie perspektívnosti pôsobenia očakávaných kladných zmien vyplývajúcich z realizácie častí programu po ich ukončení (či sa očakávané kladné zmeny nestanú zastaranými v krátkom časovom období).

Výsledky hodnotenia sa prezentujú v hodnotiacej správe, ktorá je súčasťou záverečného účtu.

Logický rámec programu

Logický rámec programu predstavuje vnútornú logiku programu. Je to spôsob, akým sa o programe, jeho zámeroch, cieľoch a vstupoch uvažuje. Pomocou neho sa systematicky buduje, vyjadruje a sleduje priama, preukázateľná logická súvislosť medzi víziou, poslaním, zámermi, strednodobými výsledkovými cieľmi, krátkodobými výsledkovými cieľmi, výstupovými cieľmi a vstupmi programu.

Zdroje informácií

Informácie, ktoré sa týkajú programového rozpočtovania, nájdete na oficiálnej webovej stránke Ministerstva financií SR: www.finance.gov.sk.

Informácie, ktoré sa týkajú projektu Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy, budú pravidelne zverejňované a aktualizované na stránke: <http://www.finance.gov.sk/projekt>.

Súvisiace školiace materiály

Vzorové príklady tvorby základných prvkov programového rozpočtovania.

Cieľom dokumentu je vysvetliť podstatu a základné vlastnosti základných prvkov programového rozpočtovania (strategického plánovania) – vízie, poslania, zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov a prezentovať všeobecné a konkrétne príklady základných prvkov programového rozpočtovania (strategického plánovania).

Metodika tvorby strategického plánu.

Cieľom dokumentu je vysvetliť podstatu strategického plánovania; súvislosť medzi strategickým plánovaním a programovým rozpočtovaním; význam spolupráce zainteresovaných strán v rámci subjektu územnej samosprávy pri strategickom plánovaní.

Prezentácie popisujúce postupy a procesy pri tvorbe programovej štruktúry.

Cieľom dokumentu je vysvetliť tvorbu programovej štruktúry v podmienkach územnej samosprávy.